SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3425

Warszawa, 15 maja 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Pawła Arndta.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Paweł Arndt; (-) Marek Biernacki; (-) Piotr Cieśliński; (-) Joanna Fabisiak; (-) Jerzy Fedorowicz; (-) Czesław Gluza; (-) Rafał Grupiński; (-) Bożena Henczyca; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Zofia Ławrynowicz; (-) Robert Maciaszek; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Stefan Niesiołowski; (-) Andrzej Orzechowski; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Jakub Rutnicki; (-) Krystyna Skowrońska; (-) Paweł Suski; (-) Krystyna Szumilas; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Mariusz Witczak; (-) Ryszard Zawadzki; (-) Stanisław Żmijan.

USTAWA

z dnia …… 2015 r.

o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw[1]

Art. 1. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128 i 559) uchyla się art. 96 - 98.

Art. 2. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) uchyla się art. 786^2.

Art. 3. W ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1115, z późn. zm.) w art. 6 uchyla się ust. 2a.

Art. 4. W ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2012 r. poz. 657, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 42d uchyla się ust. 10;
2) w art. 43 uchyla się ust. 5.

[1] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, ustawę z dnia 29 listopada 2000 r. o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych, ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych.

Art. 5. W ustawie z dnia 29 listopada 2000 r. o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. z 2000 r. Nr 122, poz. 1310, ze zmianami) w art. 5 uchyla się ust. 5.

Art. 6. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2005 r. o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2005 r., Nr 78, poz. 684, z późn. zm) w art. 36 uchyla się ust. 7.

Art. 7. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm) w art. 225 uchyla się ust. 5.

Art. 8. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1450) uchyla się art. 29a.

Art. 9 Do prowadzenia egzekucji na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 10. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Uzasadnienie

Celem projektowanej ustawy jest dostosowane przepisów prawa do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12, dotyczącego niezgodności z Konstytucją przepisów ustawy – Prawo bankowe, przyznających bankom uprawnienie do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych.

Trybunał Konstytucyjny wydał przedmiotowy wyrok po rozpoznaniu połączonych pytań prawnych Sądu Rejonowego w Koninie odnoszących się do zgodności z Konstytucją przepisów art. 96 – 98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe. W wyniku rozpoznania przedstawionego przez sąd pytania, Trybunał orzekł, iż art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. ustawy – Prawo bankowe, są niezgodne art. 32 ust. 1 Konstytucji. W pozostałym zakresie pytania sądowego prowadzone postępowanie Trybunał postanowił umorzyć. Jednocześnie, utrata mocy obowiązującej zakwestionowanych przepisów została odroczona do dnia 1 sierpnia 2016 r., w celu, jak stwierdził TK, umożliwienia bankom zakończenia spraw w toku oraz wydania przez ustawodawcę odpowiednich przepisów intertemporalnych.

Przepisy objęte wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego dotyczą uprawnienia banków do wystawiania tytułów bankowych tytułów egzekucyjnych i prowadzenia egzekucji na ich podstawie.

Należy wskazać, iż bankowy tytuł egzekucyjny jest instrumentem ustawowo przyznanym bankom w związku z wykonywaniem czynności bankowych i dochodzeniem wynikających z nich należności. Zasady i warunki wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych przez banki określają przepisy art. 96 – 98 ustawy – Prawo bankowe. Podstawą wystawiania bte są księgi banków lub inne dokumenty związane z dokonywaniem czynności bankowych. Warunkiem wszczęcia egzekucji na podstawie bte jest nadanie mu przez sąd klauzuli wykonalności oraz złożenie pisemnego oświadczenia przez dłużnika banku o poddaniu się egzekucji.

Powyższe orzeczenie TK oznacza konieczność uchylenia pozostałych przepisów ustawy - Prawo bankowe dotyczących wystawiania bte (np. zakres i treść oświadczenia o poddaniu się egzekucji składanego przez dłużnika banku, art. 97 ust. 2 tej ustawy), które nie zostały zakwestionowane w wyroku Trybunału, jednakże jako nierozerwalnie związane z zaskarżonymi regulacjami, powinny również zostać uchylone.

Konsekwencją wyroku TK jest zatem wyeliminowanie z obrotu gospodarczego instytucji bankowego tytułu egzekucyjnego, stosowanego powszechnie przez banki dla dochodzenia należności bankowych.

Uzasadniając, że uprawnienie banków do wystawiania bte narusza zasadę równego traktowania (art. 32 ust. 1 Konstytucji), Trybunał Konstytucyjny m.in. zauważył, że bank i jego klient posiadają wspólną cechę istotną - są stronami prywatnoprawnego stosunku zobowiązanego, który oparty jest na zasadzie prawnej (formalnej) równości i autonomii woli stron. Powinny mieć, więc równe co do zasady możliwości obrony swych praw i interesów wynikających z zawartej umowy. Tymczasem bank sam wydaje tytuł egzekucyjny, zastępujący orzeczenie sądu z pominięciem merytorycznego rozpoznania sprawy w czasie, którego klient mógłby podnieść merytoryczne zarzuty.

Respektując powyższy wyrok Trybunału Konstytucyjnego, zamierzeniem projektodawców jest uchylenie przepisów ustawy – Prawo bankowe (art. 96 – 98 ustawy) statuujących uprawnienie banków do wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych. Proponowane zmiany pozostałych ustaw stanowią następstwo proponowanego uchylenia uprawnienia banków w zakresie bte. W tych ustawach występują bowiem odwołania do regulacji Prawa bankowego odnoszących się do wystawiania bte. Ponadto w art. 8 proponuje się uchylenie art. 29a ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych. Zauważyć bowiem należy, że od dnia 12 czerwca 2013 r., to jest od daty wejścia w życie ustawy z dnia 19 kwietnia 2013 r. o zmianie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 613), spółdzielcze kasy oszczędnościowo – kredytowe dysponują analogicznym do bte przywilejem, określonym w art. 29a ustawy o skok *(„Kasa może wystawiać tytuły egzekucyjne kasy na podstawie ksiąg lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności, o których mowa w art. 3 ust. 1 ustawy, lub zabezpieczaniem wierzytelności wynikających z tych czynności”).*

W art. 9 zaproponowano przepisy intertemporalne, które, zgodnie z orzeczeniem Trybunału, umożliwią dokończenie spraw prowadzonych na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego. Zgodnie z propozycją projektu po wejściu w życie ustawy, do prowadzenia egzekucji na podstawie bankowych tytułów egzekucyjnych, którym przed dniem 1 sierpnia 2016 r. nadana została klauzula wykonalności, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe. Ponadto w art. 10 ustalono termin wejścia w życie ustawy na dzień 1 sierpnia 2016 r., co w zamyśle projektodawcy ma umożliwić bankom dostosowanie swoich polityk do

nowego otoczenia prawnego i tym samym przeciwdziałać stosowaniu na szeroką skalę instrumentu określonego w art. 777 § 1 pkt 4 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, w postaci poddania się egzekucji w formie aktu notarialnego. Powyższy instrument jest, podobnie jak bankowy tytuł egzekucyjny, pozasądowym tytułem egzekucyjnym, który po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności staje się skuteczny wobec dłużnika. Instrument ten wymaga natomiast poniesienia przez dłużnika kosztów notarialnych, co bez wprowadzenia odpowiedniego okresu przejściowego dla banków na dostosowanie polityk do prowadzenia działalności bez możliwości wystawiania bankowych tytułów egzekucyjnych, mogłoby prowadzić do obciążania klientów dodatkowymi kosztami. Należy w szczególności zapewnić bankom możliwość dostosowania procedur wewnętrznych do wydłużonej procedury dochodzenia roszczeń, związanej z koniecznością stosowania trybu sądowego.

Projektowana ustawa nie wpłynie na poziom dochodów i wydatków budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie projektowanej ustawy spowoduje konieczność dostosowania przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe swoich polityk, w szczególności polityk w zakresie oceny ryzyka kredytowego oraz ustanawiania zabezpieczeń, do nowego otoczenia prawnego. Regulacja może wpłynąć na wzrost ryzyka kredytowego, związany z utrudnionym i bardziej czasochłonnym, w stosunku do stanu obecnego, procesem dochodzenia roszczeń. Banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe będą bowiem zobligowane do prowadzenia egzekucji wierzytelności w procesie sądowym. Może się to przełożyć na słabsze wyniki finansowe sektora bankowego i sektora skok.

Wejście w życie proponowanej ustawy będzie pozytywnie oddziaływać na sytuację klientów banków poprzez wyrównanie pozycji podmiotu profesjonalnego i jego klienta w postępowaniu egzekucyjnym. Brak możliwości wystawiania tytułów egzekucyjnych spowoduje konieczność prowadzenia przez banki i skoki postępowania egzekucyjnego w postępowaniu sądowym. Zapewni to dłużnikom tych instytucji prawo do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd. Regulacja może natomiast wpłynąć na podwyższenie cen kredytów i pożyczek oferowanych przez banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Procedura dochodzenia roszczeń przez banki i skoki w postępowaniu sądowym będzie bowiem, co do zasady, bardziej skomplikowana i czasochłonna, co z kolei spowoduje wzrost ryzyka kredytowego. Może ponadto dojść do sytuacji, w której banki i skoki będą na szerszą skalę wykorzystywać instrument przewidziany w art. 777 § 1 pkt 4 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, jakim jest oświadczenie o poddaniu się egzekucji w formie aktu

notarialnego. Instrument ten funkcjonuje analogicznie do bankowego tytułu egzekucyjnego, tj. po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności można przeciwko dłużnikowi prowadzić egzekucję. Można przypuszczać, że koszty związane ze złożeniem oświadczenia w formie aktu notarialnego będzie zobowiązany ponieść dłużnik. Projekt ustawy częściowo mityguje ten problem przewidując wejście w życie proponowanej regulacji z dniem 1 sierpnia 2016 r. i dając tym samym czas bankom oraz spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym możliwość dostosowania swoich polityk do nowego otoczenia prawnego. Ponadto projekt przewiduje możliwość prowadzenia egzekucji na podstawie tytułów egzekucyjnych zaopatrzonych w klauzule wykonalności przed dniem 1 sierpnia 2016 r., co również powinno mitygować skokowy wzrost kosztów usług bankowych dla klientów banków i skok.

Projekt ustawy nie przewiduje wydania aktów wykonawczych.

Projekt ustawy nie wykonuje prawa Unii Europejskiej. Problematyka ujęta w projekcie ustawy nie podlega regulacji na poziomie wspólnotowym.

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

BIURO ANALIZ SEJMOWYCH
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 20 maja 2015 r.

BAS-WAPEiM-1049/15

Pan Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Arndt)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do uchylenia przepisów dotyczących bankowego tytułu egzekucyjnego (BTE) zawartych w art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, zwanej dalej „prawo bankowe") oraz w innych ustawach, w których występują odwołania do BTE (art. 786^2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. z 2014, poz. 101, ze zm., art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, Dz. U. z 2013 r., poz. 763 i w innych ustawach).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa bankowego BTE jest wystawiany przez banki na podstawie ich ksiąg lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych (art. 96 ust. 1 prawa bankowego). BTE może być podstawą prowadzenia egzekucji cywilnej po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności (art. 97 ust. 1 prawa bankowego). Sąd bada BTE tylko pod względem formalnym, nie może natomiast wnikać w kwestie merytoryczne. W razie stwierdzenia formalnej poprawności BTE, sąd nadaje mu klauzulę wykonalności w ciągu trzech dni od złożenia przez bank stosownego wniosku.

Projekt ustawy zmierza do wyeliminowania z polskich przepisów możliwości wydawania BTE przez banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. W uzasadnieniu do projektu wskazano, że potrzeba wydania ustawy wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego (TK) z

dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygn. akt P 45/12), w którym orzekł on, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 prawa bankowego, będące podstawą wydawania BTE, są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji. W wyroku tym postanowiono, że przepisy te utracą moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Zgodnie z art. 9 projektu, do prowadzenia egzekucji na podstawie BTE zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosowane będą przepisy dotychczasowe.

Stosownie do art. 10 projektu, ustawa ma wejść w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie obejmuje przedmiotu projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przedmiot projektu ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe i innych niektórych ustaw nie jest objęty prawem UE.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 20 maja 2015 r.

BAS-WAPEiM-1050/15

Pan Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Arndt) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do uchylenia przepisów dotyczących bankowego tytułu egzekucyjnego (BTE) zawartych w art. 96-98 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128, zwanej dalej „prawo bankowe") oraz w innych ustawach, w których występują odwołania do BTE (art. 786^2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego, Dz. U. z 2014 r. poz. 101 ze zm., art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych, Dz. U. z 2013 r. poz. 763 i w innych ustaw).

W uzasadnieniu do projektu wskazano, że potrzeba wydania ustawy wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego (TK) z dnia 14 kwietnia 2015 r. (sygn. akt P. 45/12), w którym orzekł on, że art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 prawa bankowego, będące podstawą wydawania BTE, są niezgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji. W wyroku tym postanowiono, że przepisy te utracą moc obowiązującą z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Zgodnie z art. 9 projektu, do prowadzenia egzekucji na podstawie BTE zaopatrzonego w klauzulę wykonalności przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosowane będą przepisy dotychczasowe.

Stosownie do art. 10 projektu, ustawa ma wejść w życie z dniem 1 sierpnia 2016 r.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo bankowe i innych niektórych ustaw nie zawiera przepisów objętych zakresem regulacyjnym

prawa Unii Europejskiej i **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla